

Jakie korzyści dla mieszkańców gminy wynikają z założenia spółdzielni energetycznej?

Wierzchosławice, 13 marca 2024 r.

PLAN WARSZTATÓW

- 1. Energetyka obywatelska szansą na udział obywateli w transformacji energetycznej**
- 2. Spółdzielnie energetyczne w ujęciu globalnym oraz krajowym**
- 3. System wsparcia – ilościowe rozliczenia energii elektrycznej**
- 4. Jak założyć spółdzielnię energetyczną? Poradnik krok po kroku**
- 5. Jak sfinansować spółdzielnię energetyczną – programy dofinansowań.**

CEL WARSZTATÓW

Czym jest energetyka obywatelska oraz spółdzielczość energetyczna?

Jakie korzyści mieszkańcom gminy może przynieść spółdzielnia energetyczna?

W jaki sposób założyć spółdzielnię oraz ją sfinansować?

TRANSFORMACJA ENERGETYCZNA

Raport z 2021 r. Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu – ciała doradczego ONZ – naukowe potwierdzenie tezy, że ludzkość, poprzez zwiększenie emisji gazów cieplarnianych, wpłynęła na podwyższenie temperatury planety

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r., tzw. **Europejskie prawo o klimacie**

- do 2030 r. w Unii ma nastąpić ograniczenie emisji netto gazów cieplarnianych o co najmniej 55% w porównaniu z poziomami z 1990 r.
- do 2050 r. Unia ma osiągnąć neutralność klimatyczną

Pakiet „Fit for 55” (Gotowi na 55) – zestaw wniosków ustawodawczych mających zmienić i uaktualnić unijne przepisy oraz wprowadzić nowe inicjatywy, dzięki którym polityka UE będzie zgodna z celami klimatycznymi uzgodnionymi przez Radę i Parlament Europejski – zaproponowany w lipcu 2021 r.

WZROST CEN ENERGII

Wzrost cen energii w ostatnich latach:

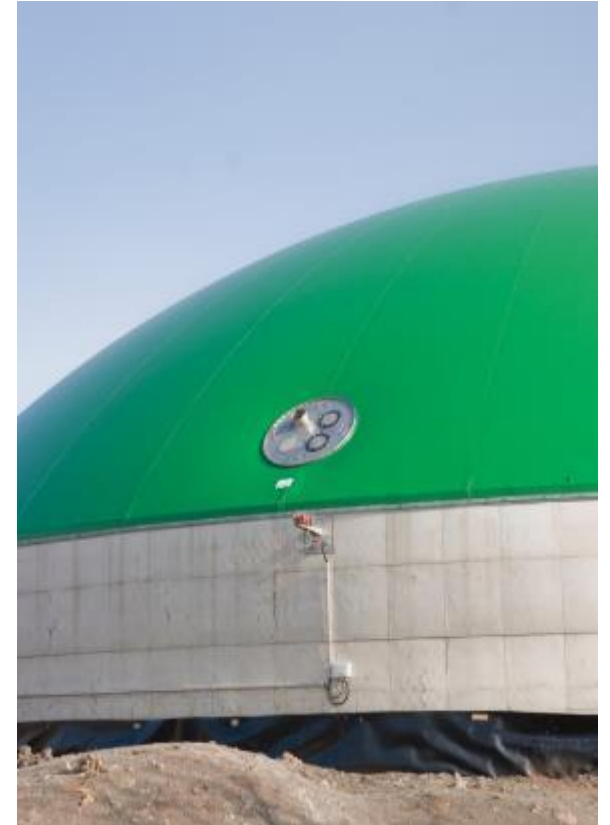
- w sierpniu 2022 roku na rynku spot zanotowano najwyższą średniomiesięczną cenę energii elektrycznej - **1 391 zł/MWh**
- dostawy prądu na 2023 rok wyceniono na **1 787 zł/MWh**
- Średnia nominalna cena energii elektrycznej na TGE w latach 2001-2020 wyniosła **niespełna 160 zł/MWh**
- kolejny rok to spadki cen energii - w lipcu 2023 r. ceny wyniosły **550 zł/MWh**
- spadek cen jednak wyhamował - energia z dostawą w 2024 roku wyceniana była lipcu na **ponad 655 zł/MWh**

CZY CZEKAJĄ NAS DALSZY WZROSTY CEN?

Czy należy się spodziewać dalszego wzrostu cen energii?

- **Koszty transformacji energetycznej** (dekarbonizacja, dywersyfikacja źródeł energii, modernizacja sieci dystrybucyjnych i przesyłowych) – koszty poniosą odbiorcy energii
- **Obowiązki wynikające z prawa UE** – konieczność dekarbonizacji systemu energetycznego
- **Koszty modernizacji** jednostek wytwórczych odpowiedzialnych za produkcję energii elektrycznej w krajowym systemie energetycznym
- **Czynniki geopolityczne** – agresja Rosji na Ukrainę, czynniki zakłócające handel międzynarodowy

ENERGETYKA OBYWATELSKA

Energetyka obywatelska to system, w którym **osoby prywatne, organizacje, instytucje (w tym jednostki samorządu terytorialnego) i przedsiębiorstwa spoza sektora energetycznego biorą czynny udział w wytwarzaniu, przesyłaniu i zarządzaniu energią.** To lokalna produkcja energii z OZE przez gospodarstwa domowe oraz lokalne społeczności.

Stanowi **alternatywę** dla systemu energetycznego scentralizowanego i opartego o paliwa kopalne.

FORMY ORGANIZACYJNO-PRAWNE ENERGETYKI OBYWATELSKIEJ

Formy organizacyjno-prawne energetyki obywatelskiej w polskim prawie:

1. Prosument energii odnawialnej
2. Prosument zbiorowy energii odnawialnej
3. (Prosument wirtualny energii odnawialnej)
4. Spółdzielnia energetyczna
5. Klaster energii

SPÓŁDZIELCZOŚĆ ENERGETYCZNA

CZYM JEST SPÓŁDZIELNIA ENERGETYCZNA

Spółdzielnie energetyczne występują na całym świecie i są zakładane od upowszechnienia się technologii OZE.

Ich początek wiąże się z upowszechnieniem społecznych ruchów na rzecz klimatu na **pocz. lat 70-tych XX w.** Stanowią **przedsiębiorstwa**, których **kapitał pochodzi od lokalnych społeczności** oraz które są **zarządzane w sposób demokratyczny**.

Stanowią realizację pomysłu na połączenie idei spółdzielczości oraz społecznego korzystania z energii odnawialnej. Wpisują się tym samym w **ruch energetyki obywatelskiej**, którego celem jest, aby **lokalne społeczności** aktywnie partycypowały oraz odnosiły korzyści z **transformacji energetycznej**.

SPÓŁDZIELNIE ENERGETYCZNE W UJĘCIU GLOBALNYM

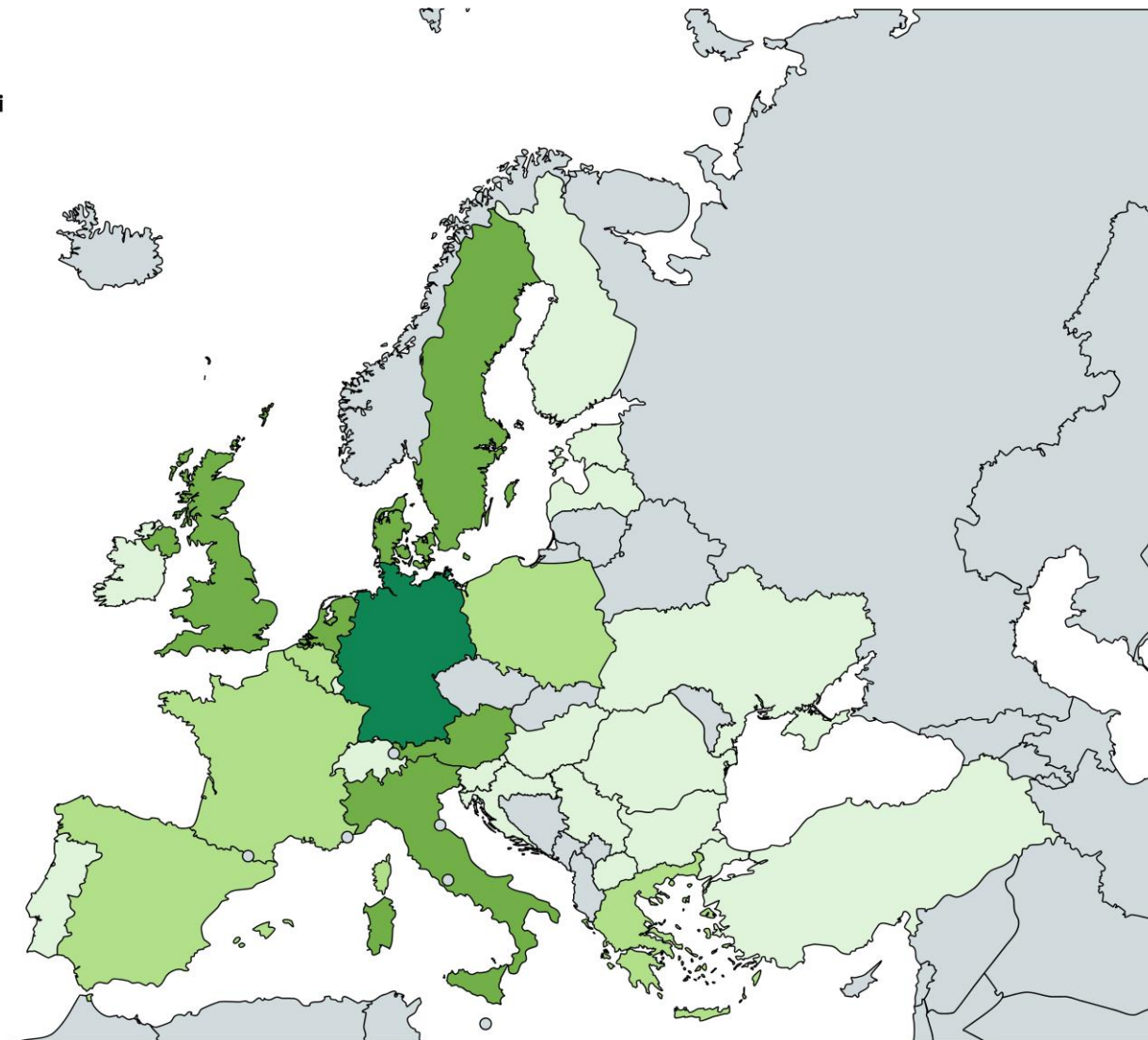
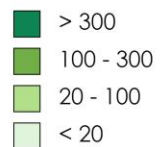
Największa liczba spółdzielni energetycznych prowadzi działalność przede wszystkim w:

- **Unii Europejskiej (do 2018 r. wraz z Wielką Brytanią) oraz**
- **Stanach Zjednoczonych**

SPÓŁDZIELNIE ENERGETYCZNE W EUROPIE

Liczba spółdzielni
energetycznych

Created with mapchart.net

Źródło: Oprac. własne

SPÓŁDZIELNIE ENERGETYCZNE W UJĘCIU GLOBALNYM

Wśród państw poza Europą, gdzie również funkcjonują spółdzielnie energetyczne należy wymienić: **USA, Turcję, Kanadę, Nową Zelandię, Koreę Południową oraz Brazylię.**

Spółdzielnie energetyczne stanowią zjawisko globalne.

Cechy wspólne spółdzielni energetycznych:

- funkcjonują w oparciu o **demokratyczną strukturę zarządzania** (jeden członek – jeden głos),
- **eksploatują instalację OZE** w celu osiągnięcia **wspólnych korzyści.**

Przykład niemieckich spółdzielni energetycznych – system wsparcia.

REScoop.eu

Spółdzielnie energetyczne w Europie zrzesza Stowarzyszenie **REScoop.eu** - the European federation of citizen energy cooperatives (**Europejska federacja obywatelskich spółdzielni energetycznych**).

Stowarzyszenie prowadzi na rzecz obywatelskich inicjatyw związanych z OZE działania edukacyjne – m.in. opublikowało poradnik pt. „**Energetyka społeczna. Czyli jak wziąć wytwarzanie energii w swoje ręce**” – dostępny na stronie internetowej: www.rescoop.eu

(tłumaczenie i opracowanie wersji polskiej: Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć ☺)

Mapa spółdzielni energetycznych należących do REScoop.eu, źródło: <https://www.rescoop.eu/network/map/>

Bürgerenergiegenossenschaft BENG eG - spółdzielnia energetyczna w Monachium

- Spółdzielnia energetyczna **założona w 2011 r.**
- Obecnie liczy ponad **400 członków.**
- Łączna moc zainstalowana instalacji fotowoltaicznych wykorzystywanych przez spółdzielnię to ok. **1,5 MW** mocy elektrycznej.
- Spółdzielnia zrealizowała dotychczas **10 inwestycji w OZE (fotowoltaika).**
- Spółdzielnia jest zarządzana demokratycznie, a zyski ze sprzedaży energii są wypłacane członkom analogicznie do posiadanych przez nich udziałów w spółdzielni.
- Informacje o spółdzielni dostępne są w Internecie: www.beng-eg.de.

SPÓŁDZIELNIA ENERGETYCZNA W POLSKIM PRAWIE

Definicję spółdzielni energetycznej wprowadzono do ustawy o odnawialnych źródłach energii (uOZE) w 2016 r., natomiast w latach 2018 - 2019 przyjęto przepisy szczegółowo regulujące jej działalność.

Spółdzielnia energetyczna stanowi **nowy typ spółdzielni**.

SPÓŁDZIELNIA ENERGETYCZNA W POLSKIM PRAWIE

Spółdzielnia energetyczna jest to spółdzielnia w rozumieniu ustawy prawo spółdzielcze albo spółdzielnia rolników w rozumieniu ustawy o spółdzielniach rolników, których przedmiotem działalności jest:

- **wytwarzanie energii** elektrycznej lub biogazu, lub biogazu rolniczego, lub biometanu, lub ciepła w instalacjach odnawialnego źródła energii,
- **obrót** nimi lub
- ich **magazynowanie**,

dokonywane w ramach działalności prowadzonej wyłącznie na rzecz tych spółdzielni oraz ich członków.

Przepisy **nie wykluczają** podjęcia przez spółdzielnię energetyczną działalności także na **innych polach**, niż tylko produkcja energii z OZE na własne potrzeby.

KORZYŚCI WYNIKAJĄCE Z ZAŁOŻENIA SPÓŁDZIELNI ENERGETCZNEJ

W polskich warunkach potencjalna korzyść, którą spółdzielcy odnoszą ze wspólnej inwestycji w instalacje OZE polega na zmniejszeniu po stronie spółdzielców kosztów energii.

Wyróżnić można w zasadzie dwa podstawowe modele rozliczeń Spółdzielni Energetycznej:

1. wymiana (energii) oparta na rozliczeniach bezkosztowych,
2. odpłatny obrót energią wewnątrz Spółdzielni.

Spółdzielnia energetyczna stanowi także odpowiedź na rosnące ceny energii, gdyż system wsparcia, którym jest objęta **opiera się na ilościowych rozliczeniach energii wprowadzonej do sieci oraz energii z sieci pobranej.**

KORZYŚCI WYNIKAJĄCE Z ZAŁOŻENIA SPÓŁDZIELNI ENERGETCZNEJ

Od ilości energii elektrycznej wytworzonej we wszystkich instalacjach OZE spółdzielni energetycznej, a następnie zużytej przez wszystkich odbiorców energii elektrycznej spółdzielni energetycznej, w tym ilości energii elektrycznej rozliczonej w ramach systemu opustów, **wytwórca i odbiorca energii elektrycznej, będący członkami tej spółdzielni energetycznej:**

1. nie uiszczają na rzecz sprzedawcy energii opłat z tytułu jej rozliczenia;
1. opłaty za świadczenie usług dystrybucji, których wysokość zależy od ilości energii elektrycznej wytworzonej we wszystkich instalacjach odnawialnego źródła energii spółdzielni energetycznej i wprowadzonej do sieci, a następnie pobranej przez wszystkich wytwórców i odbiorców, będących członkami tej spółdzielni energetycznej, w tym ilości energii elektrycznej rozliczonej za pomocą systemu opustów uiszczają do wysokości wynikającej z wartości energii elektrycznej stanowiącej nadwyżkę produkcji energii przez spółdzielnię nad jej zużyciem, należności z tego tytułu na rzecz operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego przekazuje sprzedawca energii elektrycznej.

KORZYŚCI WYNIKAJĄCE Z ZAŁOŻENIA SPÓŁDZIELNI ENERGETCZNEJ

W odniesieniu do ilości energii elektrycznej wytworzonej we wszystkich instalacjach odnawialnych źródeł energii spółdzielni energetycznej, a następnie zużytej przez wszystkich odbiorców energii elektrycznej spółdzielni energetycznej, w tym ilości energii elektrycznej rozliczonej za pomocą systemu opustów:

1. nie nalicza się i nie pobiera:

- a) opłaty OZE,
- b) opłaty mocowej,
- c) opłaty kogeneracyjnej,

2. nie stosuje się:

- a) systemu świadectw pochodzenia,
- b) systemu świadectw efektywności energetycznej.

CZYM JEST SPÓŁDZIELNIA?

Spółdzielnia jest dobrowolnym **zrzeszeniem nieograniczonej liczby osób**, o zmiennym składzie osobowym i zmiennym funduszu udziałowym, **które w interesie swoich członków prowadzi wspólną działalność gospodarczą.**

- **Spółdzielnia posiada osobowość prawną.**
- **Jej funkcjonowanie reguluje statut.**
- **Spółdzielnia działa przez swoje organy.**

Członkami spółdzielni (spółdzielcami) mogą być **osoby fizyczne** lub **osoby prawne**.

ORGANIZACJA WEWNĘTRZNA SPÓŁDZIELNI

Organami spółdzielni są:

1. **walne zgromadzenie** – najwyższy organ spółdzielni,
2. **rada nadzorcza** - sprawuje kontrolę i nadzór nad działalnością spółdzielni,
3. **zarząd** - kieruje działalnością spółdzielni oraz reprezentuje ją na zewnątrz.

Kluczowa różnica pomiędzy spółdzielnią a spółkami prawa handlowego - spółdzielnie energetyczne są zarządzane demokratycznie, co wynika z generalnej zasady: **jeden członek – jeden głos**.

Statut spółdzielni, której członkami mogą być wyłącznie osoby prawne, może określać inną zasadę ustalania liczby głosów przysługujących członkom.

STATUT SPÓŁDZIELNI ENERGETYCZNEJ

Statut spółdzielni powinien określać:

1. **oznaczenie nazwy** z dodatkiem "spółdzielnia" lub "spółdzielczy" i podaniem jej siedziby;
2. przedmiot działalności spółdzielni oraz czas trwania, o ile założono ją na czas określony;
3. wysokość wpisowego oraz wysokość i ilość udziałów, które członek obowiązany jest zadeklarować, terminy wnoszenia i zwrotu oraz skutki niewniesienia udziału w terminie;
4. prawa i obowiązki członków;
5. zasady i tryb przyjmowania członków, wypowiedzania członkostwa, wykreślenia i wykluczania członków;
6. zasady zwoływania walnych zgromadzeń, obradowania na nich i podejmowania uchwał;
7. zasady i tryb wyboru oraz odwoływania członków organów spółdzielni;
8. zasady podziału nadwyżki bilansowej (dochodu ogólnego) oraz pokrywania strat spółdzielni.

MAJĄTEK SPÓŁDZIELNI

Spółdzielnia w pierwszej kolejności pozyskuje majątek od swoich członków. **Majątek „założycielski”** powstaje na skutek:

- **wpłać spółdzielców** na rzecz zadeklarowanych udziałów
- wpłaconego **wpisowego**
- **wniesionego wkładu** (w formie własności, dzierżawy, najmu, etc. – mogą być to grunty rolne, instalacje OZE, maszyny rolnicze i in.)

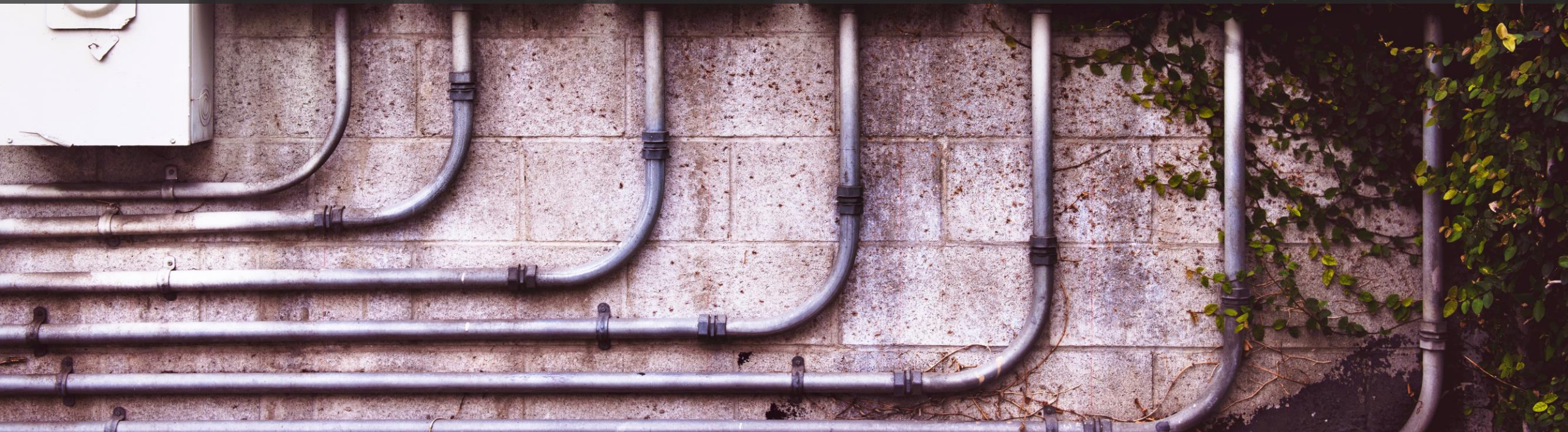
Spółdzielcy odpowiadają za straty spółdzielni wyłącznie do wysokości zadeklarowanych udziałów. Zatem ich odpowiedzialność jest ograniczona, co **niweluje ryzyko ekonomiczne** znaczącego uszczuplenia majątku spółdzielców.

Prawo spółdzielcze przewiduje obligatoryjne przeznaczenie części nadwyżki bilansowej (zysk) na fundusze spółdzielni. Pozostała część nadwyżki bilansowej może zostać **podzielona między spółdzielców**. Do typowych, spotykanych w obrocie **kryteriów podziału** nadwyżki bilansowej należą:

- wartość wniesionych udziałów,
- wartość obrotów między spółdzielnią a jej członkiem,
- wkład pracy, staż członkowski, czy staż udziałowy.

Zasady rozliczeń spółdzielni energetycznych

SPÓŁDZIELNIA ENERGETYCZNA – SYSTEM WSPARCIA

System wsparcia polega na dokonywaniu przez sprzedawcę zobowiązanego **rozliczenia ilości energii elektrycznej** wprowadzonej do sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej wobec ilości energii elektrycznej pobranej z tej sieci. Rozliczenie dokonuje się w stosunku ilościowym 1 do 0,6.

Dzięki **inteligentnym licznikom** operator systemu dystrybucyjnego (OSD) dokonuje sumarycznego bilansowania ilości energii wprowadzonej i pobranej z sieci dystrybucyjnej.

Następnie, **OSD przekazuje dane pomiarowe sprzedawcy zobowiązanemu**. Sprzedawca zobowiązany dokonuje ze spółdzielnią energetyczną **rozliczenia ilości energii elektrycznej wprowadzonej i pobranej z sieci**.

Szczegółowa regulacja: Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 23 marca 2022 r. w sprawie dokonywania rejestracji, bilansowania i udostępniania danych pomiarowych oraz rozliczeń spółdzielni energetycznych

ZASADY ROZLICZEŃ SPÓŁDZIELNI ENERGETYCZNYCH

Model prowadzenia działalności spółdzielni energetycznej korzystającej z przewidzianego w ustawie o OZE systemu wsparcia:

- 1. całość energii elektrycznej** wytwarzanej przez spółdzielnię energetyczną **jest wprowadzana wprost do sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej,**
- 2. spółdzielnia oraz jej członkowie** będący odbiorcami energii elektrycznej **pobierają energię elektryczną bezpośrednio z sieci,**
- 3. rozliczenia** pomiędzy spółdzielnią energetyczną a sprzedawcą zobowiązanym dokonują się **na podstawie danych pomiarowych, rejestrowanych przez liczniki zdalnego odczytu,**
- 4. dane pomiarowe** obejmują **godzinowe ilości energii elektrycznej** wprowadzonej do sieci dystrybucyjnej oraz z tej sieci pobranej, przez wszystkich wytwórców i odbiorców energii elektrycznej, z wszystkich faz.

PODSTAWOWA JEDNOSTKA CZASU ROZLICZEŃ - GODZINA

Podstawową jednostką czasu, w której odbywa się bilansowanie energii **jest godzina**.

Osobno oblicza się sumaryczną ilość energii zbilansowanej w danej godzinie dla poszczególnych wytwórców lub odbiorców energii elektrycznej, według poniższego wzoru:

$$Eb_{(t)} = Ep_{(t)} - Ew_{(t)}$$

Wynik bilansowania w danej godzinie może być **ujemny** – wówczas więcej energii zostało do sieci wprowadzonej, albo **dodatni** – w takim wypadku większa ilość energii została z sieci pobrana.

ROZLICZENIA SPÓŁDZIELNI ENERGETYCZNEJ

Dane dotyczące **godzinnego bilansowania dla spółdzielni energetycznej** otrzymuje się poprzez zsumowanie wyników bilansowania osiągniętych przez wszystkich członków spółdzielni, według poniższego wzoru:

$$Ebs_{(t)} = \sum_{k=1}^n Eb_{(t)}(k)$$

ROZLICZENIA SPÓŁDZIELNI ENERGETYCZNEJ

$$Er_{(o)} = Ebsp + (Ebsw \times Wi) + Er_{(po)}$$

Ilość rozliczanej energii elektrycznej oblicza poprzez zsumowanie:

1. sumy ilości energii elektrycznej zbilansowanej w godzinach, dla których wynik bilansowania był **dodatni**,
2. iloczynu sumy ilości energii elektrycznej zbilansowanej w godzinach, dla których wynik bilansowania był **ujemny** i stosunku ilościowego, o którym mowa w art. 38c ust. 3 uOZE (1 do 0,6) oraz
3. ewentualnie, rozliczenia energii elektrycznej **z poprzednich okresów rozliczeniowych** przeniesione zgodnie przepisami ustawy o OZE, w przypadku, gdy wartość tych rozliczeń była **ujemna**.

ROZLICZENIA – C.D.

Wynik dodatni rozliczenia energii oznacza, że spółdzielnia zużyła więcej energii niż wprowadziła do sieci – „brakująca” energię należy dokupić.

Wynik ujemny rozliczenia energii oznacza, że spółdzielnia wprowadziła do sieci więcej energii niż zużyła – „nadwyżka” energii przechodzi na kolejne okresy rozliczeniowe.

W przypadku, gdy rozliczenie ilości energii elektrycznej ma **wartość dodatnią**:

- ilość tej energii elektrycznej rozdziela się proporcjonalnie pomiędzy poszczególnych wytwórców i odbiorców energii elektrycznej spółdzielni energetycznej, dla których w danym okresie rozliczeniowym suma ilości energii elektrycznej zbilansowanej w danych godzinach **ma wartość dodatnią**;
- ilość tej energii elektrycznej po dokonaniu podziału, o którym mowa wyżej uwzględnia się do naliczenia opłat zgodnie z cenami i stawkami opłat ustalonymi w obowiązujących grupach taryfowych dla poszczególnych odbiorców w danym okresie rozliczeniowym.

Zatem, każdy ze spółdzielców, który ma zawartą umowę sprzedaży energii (umowę kompleksową) - **rozlicza się oddzielnie.**

MAKSYMALNY OKRES ROZLICZEŃ

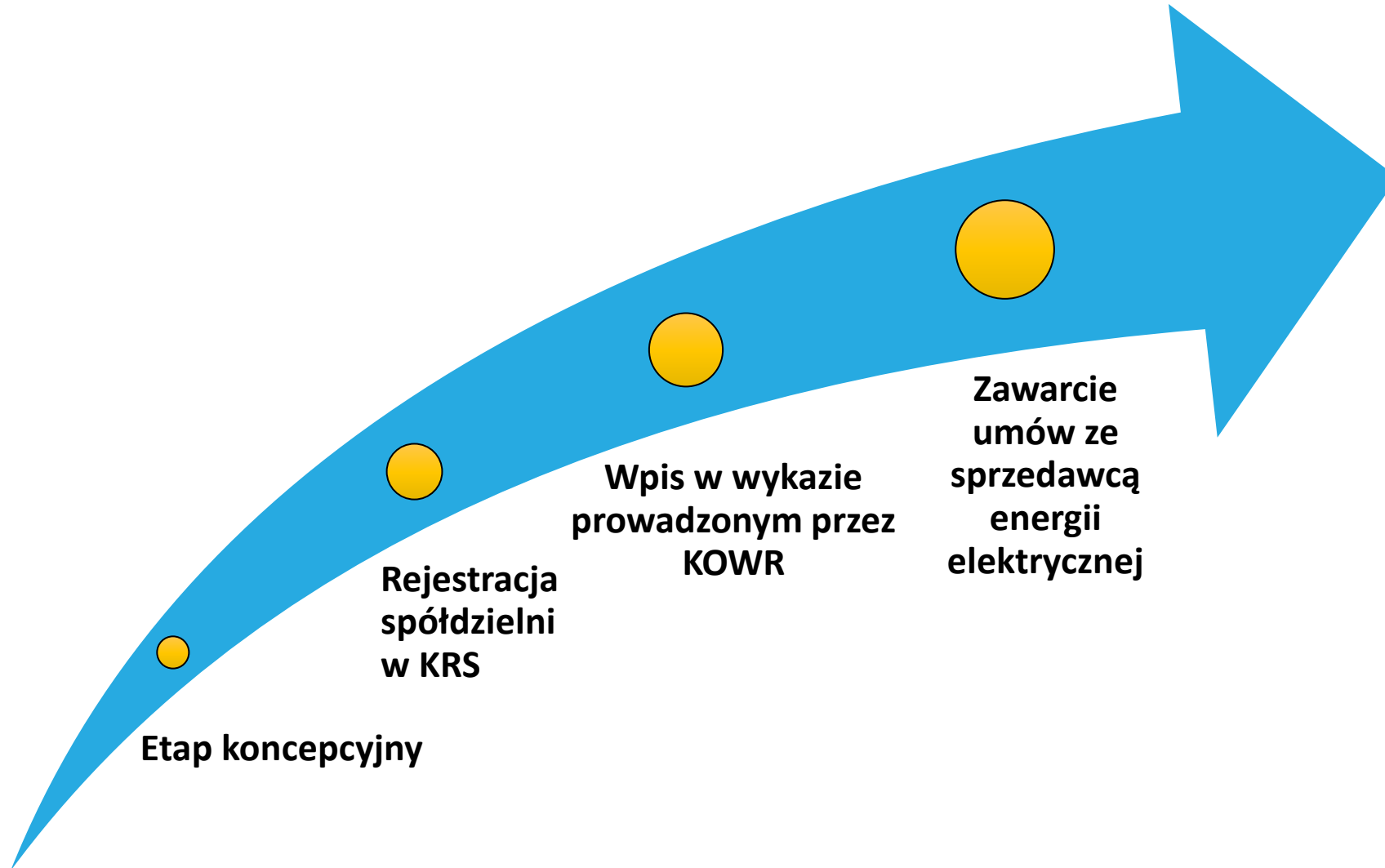
Zgodnie z ustawą o OZE (art. 38c ust. 8): „**Rozliczeniu podlega energia elektryczna wprowadzona do sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej *nie wcześniej niż na 12 miesięcy przed datą wprowadzenia tej energii do sieci***. Jako datę wprowadzenia energii elektrycznej do sieci przyjmuje się ostatni dzień danego miesiąca kalendarzowego, w którym ta energia została wprowadzona do sieci, z zastrzeżeniem, że niewykorzystana energia elektryczna w danym okresie rozliczeniowym przechodzi na kolejne okresy rozliczeniowe, **jednak nie dłużej niż na kolejne 12 miesięcy od daty wprowadzenia tej energii do sieci.**”

Jak założyć spółdzielnię energetyczną?

Poradnik krok po kroku

PROCES ZAKŁADANIA SPÓŁDZIELNI ENERGETYCZNEJ

ETAP KONCEPCYJNY

Rozliczanie wytworzonej energii w ramach spółdzielni energetycznej jest **najbardziej korzystne**, **gdy ilość wytworzonej energii równoważy zapotrzebowanie na nią występujące w danej godzinie.**

W celu zaplanowania przedsięwzięcia w taki sposób, aby zostały spełnione wymogi zamieszczone w ustawie o OZE oraz spółdzielnia przynosiła możliwie największą korzyść, należy:

1. kompleksowo przeanalizować **historyczne zapotrzebowanie spółdzielców na energię elektryczną**,
2. oszacować, jak **w przyszłości kształtować się będzie zapotrzebowanie spółdzielni oraz spółdzielców na energię elektryczną**,
3. zaprojektować **prawny model prowadzenia działalności przez spółdzielnię energetyczną** – regulujący stosunki wewnętrzne spółdzielni (w tym rozliczenia ze spółdzielnią) oraz umowy zawierane ze spółkami energetycznymi.

PROCEDURA REJESTRACJI - DWA ETAPY

Proces rejestracji spółdzielni energetycznej obejmuje dwa etapy:

- 1. Rejestracja w KRS** – od tego momentu spółdzielnia zyskuje osobowość prawną,
- 2. Rejestracja w KOWR** – od tego momentu spółdzielnia zyskuje status spółdzielni energetycznej w rozumieniu ustawy o OZE.

ETAP PIERWSZY

Założenie spółdzielni lub spółdzielni rolników i rejestracja tej osoby prawnej w KRS wiąże się z koniecznością spełnienia kilku wymogów formalnych:

1. należy zebrać przynajmniej **minimalną liczbę założycieli**.
2. Kolejny wymóg stanowi **uchwalenie statutu spółdzielni**
3. złożenie **wniosku o rejestrację spółdzielni w KRS**.

Liczba założycieli spółdzielni nie może być mniejsza od 10, jeżeli założycielami są osoby fizyczne oraz

nie może być mniejsza od 3, jeżeli założycielami są osoby prawne.

W spółdzielniach produkcji rolnej liczba założycieli - osób fizycznych nie może być mniejsza od pięciu.

ETAP DRUGI

W celu uzyskania rejestracji w KOWR należy spełnić szereg wymogów prawnych, poniżej wymieniono najważniejsze z nich:

1. spółdzielnia energetyczna może prowadzić działalność **wyłącznie na obszarach gmin wiejskich lub miejsko-wiejskich** w rozumieniu przepisów o statystyce publicznej,
2. obszar działania spółdzielni **nie może przekraczać obszaru 3 tego rodzaju gmin**, bezpośrednio sąsiadujących ze sobą,
3. członkowie spółdzielni powinni być przyłączeni do sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej o napięciu znamionowym **niższym niż 110 kV** lub sieci dystrybucyjnej gazowej, lub sieci ciepłowniczej,
4. członkowie powinni być przyłączeni do sieci **na obszarze jednego operatora systemu dystrybucyjnego**,

ETAP DRUGI

W celu uzyskania rejestracji w KOWR należy spełnić szereg wymogów prawnych, poniżej wymieniono najważniejsze z nich:

5. w przypadku, gdy przedmiotem działalności spółdzielni jest wytwarzanie energii elektrycznej, **łącznie zainstalowana elektryczna wszystkich instalacji odnawialnego źródła energii nie przekracza 10 MW, a ich sprawność wytwarzania energii elektrycznej umożliwia pokrycie w ciągu roku nie mniej niż 70% potrzeb własnych spółdzielni energetycznej i jej członków (40% dla spółdzielni, które złożą wniosek o rejestrację od 1 października 2023 r. do 31 grudnia 2025 .)** a także nie może przekroczyć 10 MW (30 MW w przypadku ciepła oraz 40 mln m³ rocznej produkcji w przypadku biogazu),
6. instalacje OZE eksploatowane przez spółdzielnię powinny stanowić **własność spółdzielni lub jej członków.**

OBOWIĄZKI SPÓŁEK ENERGETYCZNYCH

Operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, na którego obszarze spółdzielnia energetyczna ma zamiar rozpocząć działanie w zakresie wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, jest obowiązany do:

- 1) zawarcia ze sprzedawcą energii umowy o świadczenie usług dystrybucji albo do dokonania zmiany zawartej umowy o świadczenie usług dystrybucji w celu umożliwienia dokonywania przez tego sprzedawcę rozliczenia spółdzielni energetycznej **w terminie 21 dni od dnia złożenia przez spółdzielnię energetyczną wniosku o zawarcie albo zmianę takiej umowy przez tego sprzedawcę;**
- 2) **zainstalowania każdemu z członków spółdzielni energetycznej licznika zdalnego odczytu w terminie 4 miesięcy** od dnia wystąpienia przez spółdzielnię energetyczną z wnioskiem o zainstalowanie takiego licznika.

OBOWIĄZKI SPÓŁEK ENERGETYCZNYCH

Sprzedawca energii na wniosek spółdzielni **energetycznej, nie później niż w terminie 90 dni od dnia złożenia tego wniosku:**

- 1) przedstawia ofertę zawarcia nowej albo zmiany dotychczasowej umowy:
 - a) kompleksowej, ze wskazanym przez spółdzielnię energetyczną odbiorcą będącym członkiem tej spółdzielni, w celu umożliwienia rozliczenia energii elektrycznej;
 - b) o świadczenie usług bilansowania handlowego ze wskazanym przez spółdzielnię energetyczną wytwórcą będącym członkiem tej spółdzielni, w celu umożliwienia rozliczenia energii elektrycznej;
- 2) zawiera ze spółdzielnią energetyczną umowę kompleksową

UDZIAŁ GMINY W ZAKŁADANIU SPÓŁDZIELNI ENERGETYCZNYCH

Jednostka samorządu terytorialnego może być członkiem spółdzielni

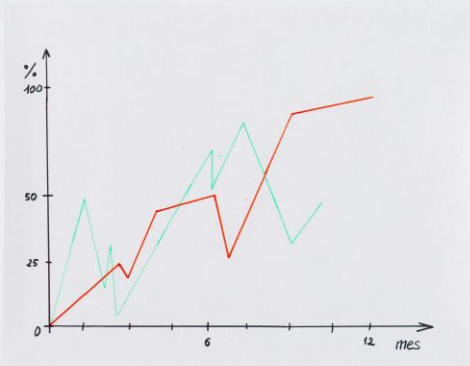
Rola gminy w zakładaniu spółdzielni energetycznej może realizować się w dwóch zasadniczych modelach:

- 1. Gmina jako założyciel spółdzielni** – spółdzielnia może składać się wyłącznie z osób prawnych (np. spółki komunalne), albo również z osób fizycznych (mieszkańcy gminy). Wówczas gmina bezpośrednio odnosi korzyści finansowe w związku z działalnością spółdzielni (zmniejszenie rachunków za energię).
- 2. Gmina jako inicjator oraz mentor** – gmina wspiera grupę założycieli spółdzielni energetycznej - mieszkańców gminy, poprzez przekazywanie wiedzy, organizowanie szkoleń, dostarczenie usług doradczych, etc. Odnosi wówczas przede wszystkim korzyści wizerunkowe jako samorząd wspierający inicjatywy wpisujące się w energetykę obywatelską.

JAK SFINANSOWAĆ SPÓŁDZIELNIĘ ENERGETYCZNĄ?

FINANSOWANIE SPÓŁDZIELNI ENERGETYCZNYCH

Programy finansowania inwestycji w OZE (środki krajowe oraz UE)

- 1. Energia dla Wsi** – spółdzielnie energetyczne – nabór ogłoszony, podane kryteria
- 2. Fundusze w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych 2021 - 2027**

Program Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027

- 3. Krajowy Plan Odbudowy** (spółdzielnie energetyczne oraz inne projekty)

Korzyści wynikające z outsourcingu w ramach opracowania wniosku

PROGRAM ENERGIA DLA WSI

PROGRAM ENERGIA DLA WSI

Beneficjenci programu:

- rolnicy
- **spółdzielnie energetyczne**
- **członkowie spółdzielni energetycznych**
- **oraz powstające spółdzielnie energetyczne**

Formy finansowania - dotacja lub pożyczka na wybudowanie instalacji OZE.

Całkowity budżet programu wynosi 1 miliard złotych. W ramach obecnego naboru do rozdysponowania jest budżet wynoszący 1 miliard zł.

Pierwszy nabór potrwa do 29 lutego 2024 r. lub do wyczerpania alokacji środków.

INSTALACJE OZE OBJĘTE WSPARCIEM

W przypadku inwestycji realizowanych przez spółdzielnię energetyczną lub jej członka lub powstającą spółdzielnię energetyczną, budowa jednej z poniżej wskazanych instalacji odnawialnego źródła energii o mocy elektrycznej powyżej 10 kW nie większej 10 MW:

- a) instalacji fotowoltaicznych** (nie dot. inwestycji na gruntach rolnych klas I-IV),
- b) instalacji wiatrowych** (nie dot. inwestycji na gruntach rolnych klas I-IV),
- c) elektrowni wodnych,**
- d) instalacji wytwarzania energii z biogazu lub biogazu rolniczego** w warunkach wysokosprawnej kogeneracji o mocy elektrycznej powyżej 10 kW nie większej niż 10 MW i cieplnej powyżej 30 kW i nie większej 30 MW.
- e) magazyn energii** pod warunkiem zintegrowania ze źródłem realizowanym w ramach jednej z powyższych inwestycji

FOTOWOLTAIKA ORAZ ENERGETYKA WIATROWA

Wnioskodawcy mogą pozyskać pożyczkę do 100% kosztów kwalifikowanych jeżeli ubiegają się o dofinansowanie budowy **instalacji fotowoltaicznej lub turbiny wiatrowej.**

Pożyczka jest oprocentowana na następujących warunkach – WIBOR 3M + 50 pb, nie mniej niż 1,5% w skali roku.

BIOGAZOWNIE

Wnioskodawcy mogą pozyskać pożyczkę do 100% kosztów kwalifikowanych jeżeli ubiegają się o dofinansowanie budowy instalacji fotowoltaicznej lub turbiny wiatrowej.

W przypadku ubiegania się o dofinansowanie biogazowni i elektrowni wodnych wsparcie może przyjąć formę **dotacji do 45% kosztów kwalifikowanych** i/lub pożyczki do 100% kosztów kwalifikowanych.

Maksymalny poziom dotacji, może zostać zwiększony o:

- 10%, gdy beneficjentem jest średni przedsiębiorca
- 20%, w przypadku mikroprzedsiębiorcy i małego przedsiębiorcy

Maksymalnie w ramach programu można ubiegać się o **dotację w wysokości do 65% kosztów kwalifikowanych.**

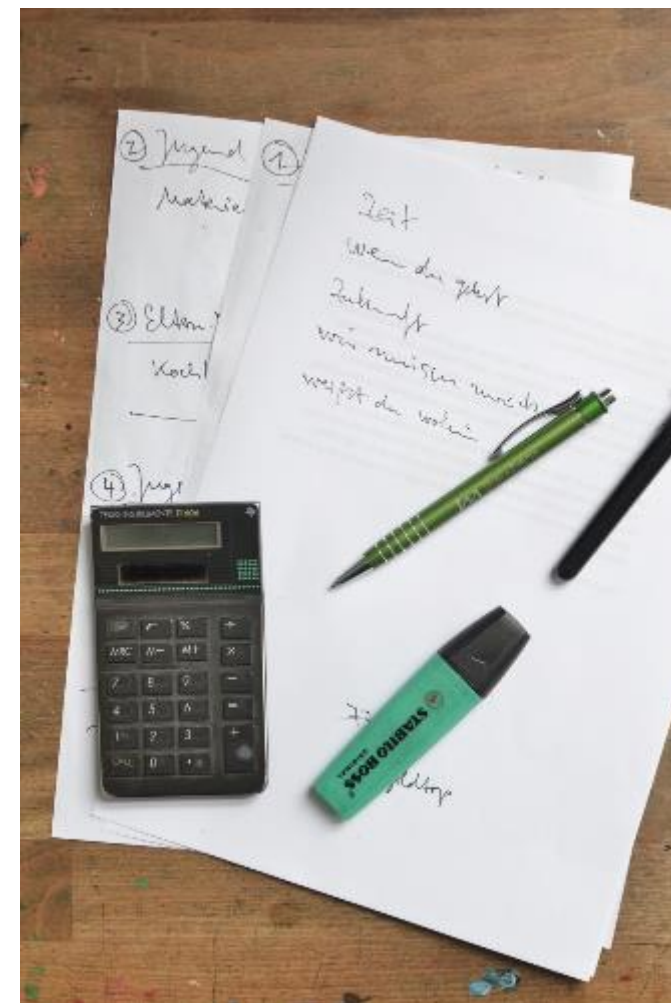
WNIOSEK O DOFINANSOWANIE

Na dofinansowanie mogą liczyć projekty dysponujące **szczegółową dokumentacją techniczną oraz analityczną.**

Do finansowania zostaną skierowane wyłącznie wnioski, w których w sposób wiarygodny wyliczono możliwy do osiągnięcia efekt ekologiczny oraz zostały oparte o najlepszą z możliwych technologii.

Wnioskodawca powinien posiadać także **niezbędne do realizacji projektu pozwolenia i decyzje administracyjne.**

Kryteria naboru przewidują także **ocenę wysokości wnioskowanego dofinansowania na jednostkową redukcję rocznej emisji CO².**

Program Fundusze Europejskie dla Małopolski
2021-2027

TOMASZ MARZEC

Prawnik

Doktorant w Zakładzie Prawa Rolnego, Żywnościowego i Ochrony Środowiska Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Współautor nowelizacji ustawy o OZE zmieniającej przepisy dot. spółdzielni energetycznych

SPECJALIZACJE

- Odnawialne źródła energii**
- Prawo spółdzielcze**
- Prawo ochrony środowiska**
- Prawo rolne**

tomasz.marzec@amu.edu.pl

+48 792 248 745

ZAPRASZAM DO WSPÓŁPRACY